

4122 ve 4304 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/110)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/2017

15 . VI . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

4122 ve 4304 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Maarif vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 8 . VI . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucebisiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Gerekçeler lâiyhası

4304 numaralı kanun gereğince yeniden Meslekî ve Teknik öğretim okulları açılmakta ve mevcutları büyütülmekte olduğundan bu okulların 4122 ve 4304 sayılı kanunların dördüncü maddelerinde yazılı 1 ve 4 sayılı cetvellerde gösterilen ücretli öğretmen ve memur kadroları ihtiyacı artık karşılayamamaktadır. 1942 - 1943 ders yılı başından itibaren 5 erkek sanat okulu, 2 ticaret lisesi, 6 orta ticaret okulu ile 10 kız enstitüsü ve akşam kız sanat okulu ve 106 köy kadınları gezeici kursu ve 40 köy demireliliği ve marangozluğu kursu ile mevcut meslekî ve teknik öğretim okullarında yeniden şubeler açılacağından yukarıda sözü geçen kanunlara bağlı ücretli öğretmen ve memur kadrolarının da genişletilmesine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı karşılamak üzere yeniden açılacak olan okul ve kurslarla şubeler için lüzumlu olan öğretmen, doktor, müdür, müdür muavini ve laboratuvar şeflerini de ihtiva eden kadro bu lâiyhaya ilişik olarak teklif edilmiş ve gerekli ücret tahsisatı da 1943 mali yılı Maarif vekilliği bütçesine konulmuştur.

4304 numaralı kanun gereğince Maarif vekilliği tarafından yaptırılacak olan Meslekî ve Teknik öğretim kurumlarının yapı ve genişletme işlerinin daimî bir kontrol altında bulundurulmasına da şiddetle ihtiyaç vardır. 4122 numaralı kanun ile kabul edilen Maarif vekilliği Meslekî ve Teknik öğretim Yapı İşleri müdürlüğü kadrosunda mevcut 8 yüksek mimar ise merkezde bu işlerin ancak projelerini hazırlamağa yetebilmektedir.

Meslekî ve Teknik öğretim kurumları için yaptırılmasına girişilen büyük ve çeşitli yapı işleri, bugünkü kadroda bulunan mimarlara kontrol ettirildiği takdirde, bunların merkezde devamlı bir şekilde hazırlamakta oldukları proje çalışmalarını ehemmiyetli surette aksayacak ve netice itibariyle işler vaktinde yetişmeyecektir. Bu sebeple bahsi geçen kadroya yeniden 10 kontrol yüksek mimarı veya yüksek mühendisi ile (D) cetveline 10 sürveyyan eklenmesine lüzum görülmektedir.

Yaptırılacak olan yapılar muhtelif merkezlerde ve pek çok olduğu halde bunların hepsine ayrı ayrı birer kontrol mimarı tayin edilmeyerek muhtelif yapı merkezlerinin on bölgeye ayrılması ve yapılan işlerin önemine göre bunların bir kısmı kontrol mimarları tarafından kontrol edilirken ikinci derecede önemi olan yapıların başına da birer sürveyyan verilerek bölge merkezinde-

ki kontrol mimarlarının bakımı altında bu yapı işlerinin idaresi maksada daha elverişli görülmüştür.

Mesleki ve teknik öğretim yapı işleri müdürlüğü kadrosunda bugün yalnız bir maketçi bulunuyor. Projeleri yapılmakta olan yapıların maketlerini tek maketçi ile hazırlamağa imkân olmadığı tecrübe ile anlaşılmiş bulunduğundan 140 lira ücretli ikinci bir maketçiye daha ihtiyaç görülmüştür. Kadroya eklenmesi teklif edilen memuriyetlerin ücret karşılıkları da esasen 4304 sayılı kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrası ile kabul edilmiş bulunmaktadır.

Memleketin bugün bir çok sahalarında mimar, mühendis vesaire gibi iş adamlarına olan fazla ihtiyaca karşılık, bunların miktarları az olduğundan 3656 sayılı kanun gereğince ücret verildiği takdirde istekli bulunamadığı da yine tecrübe ile görülmüştür. Bu sebeple kadroya ilâvesini teklif ettiğimiz 10 kontrol yüksek mimar veya yüksek mühendis ile bir maketçinin ve esasen evvelce kabul edilmiş bulunan 120 lira ücretli bir maketçinin 4122 sayılı kanunun muvakkat birinci maddesine bağlı V sayılı cetvele alınması da gerekli görülmüştür. İlişik kanun lâyihasının ikinci maddesi yukarıda arzedilen bu sebeplerle teklif olunmuştur.

Vekilligimiz mesleki ve teknik öğretim müsteşarlığı kadroları ancak işler büyüdükçe ve inkişaf ettikçe kullanılmaktadır. Bu sebeple 4122 sayılı kanunun muvakkat birinci maddesine bağlı V numaralı cetveldeki memuriyetlerden bir kısmı henüz ihtiyaç hâsıl olmadığı için bugün münhal tutulduğu gibi işlerin gelişmesine göre dahabir müddet de münhal tutulacaktır. Bu tutumlu kullanım aynı zamanda Hazine menfaatini de sağlıyor. Bu sebeple 4122 sayılı kanunun muvakkat birinci maddesi hükmünün 1944 mali yılı sonuna kadar uzatılmasına lüzum görülmüş ve lâyihasının muvakkat birinci maddesi bu maksatla tanzim olunmuştur.

İşbu lâyiha ile teklif edilen ve esası 4304 sayılı kanun gereğince kabul edilmiş olan bir kısım kadroların icabettirdiği ücret karşılıklarının 1943 mali yılı bütçesi fasılları arasında münakalesi için de muvakkat ikinci madde teklif olunmuştur.

Memleketin yüksek menfaatleriyle çok yakından ilgili bulunan mesleki ve teknik öğretim kurumlarının biran önce kurulup gelişmesi için 4304 sayılı kanunla Maarif vekilliginin üstüne aldığı ödevin yapılmasını sağlamak bakımından önemli bulunan İlişik kanun lâyihası teklif edilmiştir.

Maarif encümeni masbatası

T. B. M. M.

Maarif encümeni

Bası No. 1/120

Kurum No. 6

30. VI. 1943

Yüksek Reisliğe

4122 ve 4304 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Maarif vekilligince hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 8 VI 1943 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve taraflarından encümenimize havale buyrulmuş kanun lâyihası Maarif vekilligi Mesleki öğretim müsteşarı hazır bulunduğu halde encümenimizde tetkik ve müzakere olunmuştur.

Lâyiha; Teknik öğretim müesseselerimizde vazife gören öğretmen ve idarecilerle Teknik öğretim teşkilâtımızın kurulmasında türlü hiz-

metler ifa edecek ihtisas unsurları sayılarının bu sahadaki inkişafın zaruri kıldığı nisbette ve ihtiyacı karşılayacak surette artırılmasını ve 4122 sayılı kanunun muvakkat birinci maddesi hükmünün de 1944 mali yılı sonuna kadar yürürlükte bırakılmasını istihdaf etmektedir.

Teknik öğretim müesseselerimiz; Büyük Meclisce kabul olunan hususi kanuni mevzuata ve tahsis olunan büyük meblâğlara dayanılarak ve bir program dairesinde Hükümetçe yeryer kurulmakta ve mevcutlarının teşkilâtı da genişletilmektedir. Bu sebeple bu müesseselerde ve

• teknik öğretimin idarî teşkilâtında türlü vazifelerle çalıştırılacak insanların sayılarının artırılması ve buna göre kadrolarda değişiklik yapılması bir zarurettir. İlişik lâyihamın birinci, ikinci ve üçüncü maddeleri bu zarureti karşılar mahiyette görülmüştür.

4122 sayılı kanunun muvakkat maddesi 22 IX 1943 tarihine kadar Teknik öğretim teşkilâtına alınacak memurlara 3656 ve 3888 sayılı kanunlara göre alabilecekleri maaştan gayri bununla işgal ettikleri kadro maaş veya ücretinin tutarı arasındaki farkların da tesviyesine müsaade etmektedir. Bu imkân iyi elemanlar bulmayı kolaylaştırmaktadır. Ancak Teknik öğretim idare teşkilâtı tedricen kurulmakta bulunduğundan bahsi geçen muvakkat madde hükmü ile Hükümete verilen salâhiyet ve imkânlardan kadronun henüz kullanılmamış kısmı için faydalanılmamıştır. Kadronun kullanılacak kısmında da muvakkat birinci maddenin bahsettiği imkândan istifadeye ihtiyaç vardır.

Bu sebeple ilişik lâyihamın 4122 sayılı ka-

nunun muvakkat birinci maddesi hükmünü 1944 mali yılı sonuna kadar yürürlükte bırakmağı istihdaf eden muvakkat birinci maddesi de muvafık görülmüştür.

Üzerinde değişiklik yapmağa lüzum görmeden ilişik şekliyle kanunlaşmasını muvafık gördüğümüz lâyihamı, havalesi mucibince Bütçe encümenine sevk buyurulmak üzere, saygılarımızla Yüksek reisliğe sunarız.

Maarif En. Rs.	M. M.	Kâtip
Manisa	Sivas	Konya
R. N. Edgüer	R. Ş. Sircer	İmzada bulunmadı
Ankara	Bingöl	Bolu
B. Baykan	T. Banguoğlu	H. R. Öymen
Eskişehir	İstanbul	İzmir
İ. U. Aykurd	İ. A. Güvsa	E. Çınar
İzmir		Kastamonu
Ş. Yunus		T. Taşkıran
Ordu		Urfa
S. S. Tarcan		S. K. Yetkin

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Esas No. 1/110

Karar No. 66

13 . VII . 1943

Yüksek Reisliğe

4122 ve 4304 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Maarif vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 15 . VI . 1943 tarih ve 6/2017 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize tevdi buyurulmakla Maarif encümeni mazbatasıyla birlikte ve Maarif vekili Hasan Âli Yücel ve Maliye vekilliği namına Bütçe ve Mali kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Mesleki ve teknik öğretim müesseseleri mikdarlarının ve talebesinin 4304 sayılı kanun gereğince süratle arttırılabilmesi için kadrolarında değişiklik yapılmasını ve bu okulların plânlarını hazırlayacak ve inşalarını kontrol edecek mühendis ve mimarların çoğaltılmasını sağlamak maksadiyle teklif edilen bu kanun lâyihası

esas itibariyle yerinde görülmüştür.

Maarif vekilliği yeniden beş erkek Sanat okulu, iki Ticaret lisesi, altı Orta Ticaret okulu, on kız Enstitüsü ve Akşam kız sanat okulu ve 106 köy kadımları ve 41 köy değirmenciligi ve marangozluğu, gezici kursları açmağı ve Ankara, İzmir ve Konya Sanat okullarında elektrikçilik ve motorculuk şubeleri kurmağı ve mevcut teknik öğretim müesseselerinden bir kısmında da talebe mevcudunu arttırmayı iş plânının içine almış olduğundan müdür, öğretmen, doktor kadrolarının genişletilmesi tabii bulunmuş ve bunu karşılayacak tahsisat da 1943 yılı bütçesine konmuştur.

Bu duruma göre lâyihamın birinci maddesinin aynen kabulüne karar verilmiştir.

Yapılmasına başlanmış binaların daimî kont-

rol altında bulundurulması için teklif edilen mimar ve mühendislerin ve sürveyyanların da kadroya ilâvesi Hükümet lâyihasında yazılı mucip sebeplere göre uygun görülmüş ve yalnız bunlardan birinin şef vaziyetinde bulunacağına göre ücretinin kadroda bir miktar arttırılması yerinde telâkki edilmiştir.

Teknik öğretim müesseselerinin artışı fazla usta kullanılmasını da zaruri kıldığından encümenimizde verilen izahat gözönüne alınarak 1943 malî yılı bütçesine bağlı (D) cetveline usta kadrosuna ilâveler yapılması uygun addedilmiş ve Hükümet teklifindeki cetvel bu suretle değiştirilmiştir.

Gerek kabul edilen mimar ve mühendis ve sürveyyanlara ve gerek kadroya konan ustalara verilecek ücretlerin 1943 yılı bütçesinin 543 ncu faslındaki talısisatla karşılanabileceği anlaşıldığından Hükümet teklifindeki muvakkat maddede çıkarılmış ve diğer maddeler aynen kabul

edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis V.	Bu M. M.	Kâtip
Kastamonu	Zonguldak	İstanbul
T. Coşkan	E. Erişirgil	F. Öymen
Amasya	Antalya	Aydın
A. K. Yiğitoğlu	N. E. Sumer	Gl. R. Alpman
Balıkesir	Bitlis	Çanakkale
S. Örgüevren	B. Osma	S. T. Arsal
Edirne	Giresun	R. Bekit
M. N. Gündüzalp	M. Akkaya	Giresun
Hatay	İsparta	A. Sayar
H. Selçuk	M. Karaağaç	İstanbul
İstanbul	İzmir	H. Kortel
H. Ülkmen	M. Birsal	Kayseri
Konya	Manisa	F. Baysal
Dr. S. İrmak	F. Kurdoğlu	Mardin
Tokad		R. Erten
H. N. Keşmir		Tokad
		B. A. Sevengül

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4122 ve 4304 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 4122 sayılı kanuna bağlı (4) ve 4304 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılarak yerine ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

MADDE 2. — 4122 sayılı kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde bu kanuna ilişik (2) sayılı cetveldeki kadrolar ve aynı kanunun muvakkat birinci maddesinde yazılı (5) sayılı cetvelin mesleki ve teknik öğretim yapı işleri müdürlüğü başlığı altındaki kısmına, ilişik (3) sayılı cetveldeki kadrolar eklenmiştir.

MADDE 3. — İlişik (4) sayılı cetvelde aded ve ücretleri yazılı kadrolar, 1943 malî yılı Muvazenei umumiye kanununa bağlı (D) işaretili cetvelin Maarif vekâleti kısmına ilâve edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1. — 4122 sayılı kanunun muvakkat birinci maddesi hükmü 1944 malî yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

4122 ve 4304 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen.

Hü.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 2. — 1943 mali yılı Muvazenei umumiye kanununa bağlı (A) işaretili cetvelin Maarif vekâleti kısmındaki 576 neci (Mesleki ve teknik okullar açılması ve mevcutların büyütülmesi hakkındaki 4304 sayılı kanun gereğince yapılacak hizmetler) faslından 71 728 lira tenzil edilerek bunun 48 300 lirası 513 ncü ücretler faslının birinci (memurlar ücreti) maddesine ve 23 428 lirası 2 nci (müteferrik müstahdemler ücreti) maddesine nakledilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

8 . VI . 1943

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
H. Uran	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	S. Day	F. Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	S. H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

[1 - sayılı cetvel aynen]

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
6	Öğretmen	1	210	8	Müdür	5	140
8	>	8	140	9	>	1	120
9	>	25	120	10	>	19	100
10	>	46	100	12	>	44	75
11	>	88	85	14	>	32	50
12	>	303	75	15	>	7	40
13	>	183	60	12	> muavini	2	75
14	>	91	50	14	> >	22	50
11	Doktor	3	100	15	> >	103	40
12	>	25	75	8	Laboratuvar şefi	1	140
14	>	8	50	9	> >	1	120
8	Müdür	1	210	8	Ambar müdürü	1	140

[II] SAYILI CETVEL

Meslekî ve teknik öğretim yapı işleri müdürlüğü

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
4	Yüksek mimar veya mühendis	10	300	9	Maketçi	1	140

[III] SAYILI CETVEL

*Meslekî ve teknik öğretim yapı işleri müdürlüğü
kontrol işleri*

4	Yüksek mimar veya mühendis	10	300	9	Maketçi	1	140
				10	>	1	120

[IV] SAYILI CETVEL

Meslekî ve teknik öğretim yapı işleri müdürlüğü

Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
Sürveyyan	10	170

Bütçe encümeninin değiştirilmesine bağlı cetveller

[II] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
<i>Meslekî ve Teknik öğretim yapı işleri müdürlüğü</i>				4	Yüksek mimar veya mühendis	9	300
3	Başmühendis veya başmimar	1	400	9	Maketçi	1	140

[III] SAYILI CETVEL

<i>Meslekî ve Teknik öğretim yapı işleri müdürlüğü kontrol işleri</i>				4	Yüksek mimar veya mühendis	9	300
				9	Maketçi	1	140
3	Başmühendis veya başmimar	1	400	10	>	1	120

[IV] SAYILI CETVEL

<i>Meslekî ve Teknik öğretim yapı işleri müdürlüğü</i>				Usta		15	170
	Sürveyyan	10	170	>		15	140
<i>Ticaret, Kız sanat okulları ve enstitüleri ve bölge sanat okulları meslek ve bilûmum akşam okulları</i>				>		10	120
	Usta	5	210				